

De vruchten van het 21ste-eeuwse fascisme laten zich niet langer bagatelliseren, zelfs niet met je kop heel diep in het zand

De wereld is zwanger van fascisme. Soms nog onvoldragen, soms al helemaal volgroeid. In Rusland, Israël en Amerika is te zien wat elders nog op uitbarsten staat.

In Nederland gebeurt traditioneel alles vijftig jaar later maar intussen is het een soort Lebensborn-kraamkamer voor al die nakomelingen van Umberto Eco's oerfascisme. We zagen de miskraam van het eerste radicaal-rechtse kabinet, onder aanvoering van een partij die in beeldtaal en retoriek opzichtig tegen het fascisme aanschurkt. Het mislukte alleen maar door de luimen van haar voorman, die zelfs als hij veruit de grootste partij levert ongeschikt is voor het coalitielandschap.

De eenpartijstaat past hem nu eenmaal beter. Zijn kabinet mag dan zijn gevallen, zijn gênante incompetentie wordt in de peilingen nauwelijks afgestraft.

In bredere maatschappelijke zin zijn Wilders' methoden intussen gemeengoed. Wanneer de Vlinderstichting een rapport publiceert over de schrikbarende hoeveelheid pesticiden in natuurgebieden, wordt de auteur ervan bedreigd en het rapport offline gehaald. Afkeer van wetenschap is een traditioneel fascistoïde kenmerk, zoals het dreigen met of het overgaan tot geweld tot het vaste instrumentarium behoort.

De academische vrijheid staat in Nederland onder druk, aldus een recente rapportage van de KNAW, wetenschappers die publiceren over maatschappelijk gevoelige onderwerpen krijgen te maken met haat, intimidatie en bedreigingen. De afschrikking werkt, getuige het vlinderrapport dat zonder vleugelgeruis in het niets verdween. Het gebrek aan weerbaarheid is misschien nog choquerender dan de dreiging met geweld. Gehoorzaam niet bij voorbaat, adviseert historicus Timothy Snyder waar het gaat om het ontstaan van een autocratie, en dat geldt evenzeer voor haar voorstadium: buig niet onmiddellijk voor geweld. (Neem een voorbeeld aan Oekraïne.)

In de VS bracht de wilde afkeer van feitenwaarheid en cijfers het hoofd van een statistiekbureau ten val. Haar ideologisch zuivere vervanger noemt de resultaten van het Bureau of Labor Statistics 'flauwekulcijfers' en het bureau zelf een 'willekeurige-getallengenerator'. Vanaf heden zullen de cijfers in dienst staan van de gewenste werkelijkheid.

De vruchten van het 21ste-eeuwse fascisme laten zich niet langer bagatelliseren, zelfs niet met je kop heel diep in het zand. Kenmerk van de fascistische retoriek is dat ze steeds luider en giftiger wordt, net zo lang tot de daad bij het woord moet worden gevoegd, omdat het woord anders zijn kracht en belofte verliest. Er is een geïdentificeerde vijand, dus er zal geweld zijn, waar de taal al zo lang op aanstuurde. Het fascisme van Poetin en het veronderstelde judeo-fascisme van Netanyahu hebben de rechtspraak onklaar gemaakt en de instituten die de menselijke natuur een beetje in toom houden afgebroken.

Daarmee was de weg vrij voor de eeuwige oorlog. Beiden spreken alleen nog maar de taal van dood en verderf en hebben alleen nog maar het ruinelandschap van de verwoesting voor ogen.

Ze beloofden orde en veiligheid voor het heilige vaderland en zijn ondeelbare volk, maar intussen heeft Poetins vernietigingsoorlog hele Russischsprekende steden in Oekraïne in de as gelegd. Na Hitler is hij nu de man uit wiens naam de meeste etnische Russen zijn vermoord. Desastreus is ook de schade die Netanyahu in zijn genocidale oorlog tegen de Palestijnen aan Israël en joden over de hele wereld toebrengt.

Beiden worden bewonderd en geprezen door Trump, Wilders en alles daartussenin – zeg me wie uw vrienden zijn en ik vertel u wie u bent.

Voor meer lezenswaardige artikelen en columns, klik [HIER](#)